

Звичайні люди, яким дозволили ненавидіти

Людина не каже: «Я злий». Вона каже: «Я справедливий».

- Зовні — звичайне життя.
- Усередині — прихований тиск.
- Злість отримує право називатися нормою.

Візуальна метафора: фасад суспільства і прихована котельня.

Скільки таких людей змінюють норму?

Одна людина — приватна трагедія. Багато таких людей — уже суспільний клімат.

Умовна шкала:

- 1 із 1000 — локальний ризик.
- 1 зі 100 — осередки жорстокості.
- 1 із 10 — змінюється атмосфера.
- 1 із 3 — жорстокість стає мовою середовища.

Важить не лише частка, а й щільність, влада і підтримка середовища.

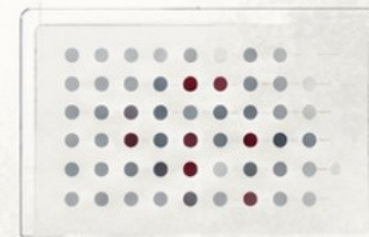
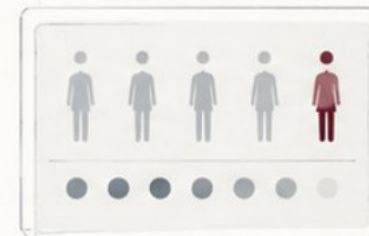
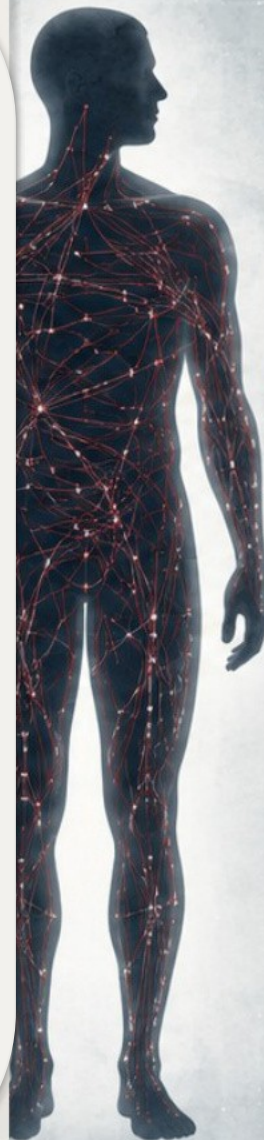

Ми не вимірюємо душу напрямую

Але можемо дивитися на її суспільні сліди.

- виправдання тілесних покарань;
- виправдання насильства, зокрема політичного;
- запит на «сильну руку»;
- готовність прийняти ворога як просте пояснення.

Джерела даних: UNICEF Data, World Values Survey, ACLED.

температура норми
температура норми

РЕНТГЕН СУСПІЛЬСТВА

Зовні все нормально. Усередині — тиск

Дім, школа, робота, телевізор — а під ними може накопичуватися невидимий шар болю.

- сором;
- приниження;
- заборона на слабкість;
- потреба щось доводити;
- бажання покарати.

Головний візуальний ключ усієї презентації.

РІВЕНЬ 1

Біль ще має ім'я

Поки людина може назвати, що з нею сталося, біль не мусить ставати злом.

- «Мені боляче».
- «Мене принизили».
- «Я злюся».
- «Зі мною вчинили погано».

Біль може стати проханням про допомогу, захистом, пам'яттю або співчуттям.

температура норми
температура норми

Біль стає «вихованням»

Фраза цього рівня: «Мене били — і нічого».

- жорстокість називають дисципліною;
- слабкість стає соромом;
- біль треба терпіти;
- любов треба заслужити.

UNICEF називає це *violent discipline*: фізичне покарання та/або психологічна агресія щодо дітей.

Злість стає «справедливістю»

Фраза цього рівня: «Вони заслужили».

- людина плутає злість із правотою;
- покарання стає важливішим за відновлення;
- порядок підмінює гідність;
- кулак удає з себе терези.

Вимірюваний слід: виправдання насильства, покарання та смертної кари.

РІВЕНЬ 4

З'являється «сильна рука»

Побутова злість переходить у політичні вподобання.

- сила здається порятунком;
- свобода здається хаосом;
- співчуття здається слабкістю;
- інша людина стає перешкодою.

WVS: ставлення до сильного лідера без парламенту та виборів.

температура норми
температура норми

РІВЕНЬ 5

Злості дають ворога

Злість без адреси отримує зручну ціль.

- «Ось хто винен».
- Старе приниження отримує нове обличчя.
- Напруження отримує напрям.
- Насильство починає здаватися пояснимим.

Ворог дає злості адресу — але не повертає її до справжньої причини.

температура норми

РІВЕНЬ 6

Велич замість любові

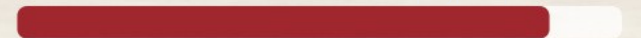
Велике «ми» може перетворити відчуття власної малості на відчуття сили.

- «Ми великі».
- «Нас бояться».
- «Ми маємо право».
- Велич стає протезом гідності.

Позичена велич швидко дає сурогат визнання.

температура норми

МАШИНА З'ЄДНУЄТЬСЯ

Пропаганда під'єднується до накопиченого

Вона не створює вогонь із порожнечі. Вона спрямовує вже наявний жар.

- біль дав енергію;
- ворог дав адресу;
- велич дала відчуття правоти;
- колектив дав підтвердження;
- влада дала дозвіл.

Ворог + велич + дозвіл = суспільна машина злості.

температура норми
температура норми

Не ярлики, а профілі

Порівнювати варто не народи, а рівні дозволу на жорстокість.

- тілесні покарання;
- виправдання насильства;
- запит на сильного лідера;
- політичне насильство;
- інституції, що стримують насильство.

Профіль можна будувати за даними UNICEF, WVS, ACLED та близьких баз.

температура/рівень

ФІНАЛ

Суспільство, де болю важче стати злом

Мета не в суспільстві без болю. Мета — дати болю людський шлях.

- мова почуттів;
- навчання розуміти свій внутрішній світ;
- допомога без сорому;
- культура гідності;
- сила як здатність не руйнувати.

Страждання стає небезпечним, коли отримує ворога, велич і дозвіл.

температура норми
температура норми